

Δ. ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ ΚΑΙ ΑΛΥΤΡΩΤΙΚΑ ΚΙΝΗΜΑΤΑ ΚΑΤΑ ΤΟ 19ο ΑΙΩΝΑ

1. Θεσσαλία, Ήπειρος, Μακεδονία

Τα προσφυγικά ρεύματα κατά τη διάρκεια του Κριμαϊκού πολέμου από Θεσσαλία, Ήπειρο, Μακεδονία:

- Το 1854 ο Κριμαϊκός πόλεμος γέννησε ελπίδες στους Έλληνες ότι έφθανε η ώρα της απελευθέρωσης της **Ηπείρου**, της **Θεσσαλίας** και της **Μακεδονίας**.
- **Επαναστατικά σώματα** από την **Ελλάδα** διείσδυσαν στις επαρχίες αυτές και κάλεσαν τους κατοίκους να ξεσηκωθούν.
- Τα **κινήματα** όμως **απέτυχαν**. Τους αντάρτες που επέστρεψαν στην Ελλάδα ακολούθησαν και άμαχοι.
- Οι **πρόσφυγες** **επέστρεψαν** στις εστίες τους, όταν ηρέμησε η κατάσταση.

Οι επιπτώσεις του Κριμαϊκού πολέμου στην Αθήνα:

- Ο Κριμαϊκός πόλεμος όμως έπληξε τους πρόσφυγες και μέσα στην **Αθήνα**.
- Η **επιδημία χολέρας**, που έφεραν τα **γαλλικά στρατεύματα κατοχής**, διαδόθηκε γρήγορα στην πρωτεύουσα.
- Η επιδημία έπληξε ιδιαίτερα το **νότιο τμήμα της πόλης**, όπου κατοικούσαν σε άθλιες συνθήκες **πρόσφυγες από τα τουρκοκρατούμενα ελληνικά μέρη**, οι οποίοι είχαν φτάσει στην Αθήνα μετά τη διακοπή των ελληνοτουρκικών σχέσεων (**Μάρτιος 1854**).
- Για την αποκατάσταση όλων των **προσφύγων του 1854**, ιδρύθηκε **προσφυγικός συνοικισμός** στο χωριό **Ανίβιτσα** της **Φθιώτιδας**.

Τα προσφυγικά ρεύματα κατά τη διάρκεια του Ρωσοτουρκικού πολέμου (1877-1878):

- Ο Ρωσοτουρκικός πόλεμος (1877-1878) αναθέρμανε το όνειρο της ανάκτησης της **Ηπείρου**, της **Θεσσαλίας** και της **Μακεδονίας**.
- Η **Ελλάδα** επιχείρησε να ενισχύσει την υπεράσπιση των ελληνικών δικαίων με την **υπόθαλψη επαναστατικών κινημάτων** στις επαρχίες αυτές.
- Τον **Ιανουάριο του 1878** ιδρύθηκε στην **Αθήνα** η **Μακεδόνικη Επιτροπή**, με σκοπό την **οργάνωση επανάστασης στη Μακεδονία**.
- Οι Μακεδόνες πρόσφυγες της **Νέας Πέλλας** και άλλοι της **Εύβοιας** ανταποκρίθηκαν στις προσπάθειες της Επιτροπής να συγκεντρώσει **στρατιωτική δύναμη**.
- Η **επανάσταση** ξέσπασε στον **Όλυμπο**, στα **Πιέρια** και στη **Χαλκιδική** και έληξε με **ανακωχή** μεταξύ των Ελλήνων επαναστατών και των Τούρκων.
- Πολλοί επαναστάτες πέρασαν για ασφάλεια στην ελεύθερη Ελλάδα. Λίγο αργότερα, μερικοί απ' αυτούς επέστρεψαν στις περιοχές τους.

Τα προσφυγικά ρεύματα κατά τη διάρκεια του ελληνοτουρκικού πολέμου (1897):

- Το τελευταίο ρεύμα (εσωτερικών) προσφύγων δημιούργησε ο **ελληνοτουρκικός πόλεμος του 1897**.

- Την υποχώρηση του ελληνικού στρατού, μετά την **κατάληψη της Λάρισας**, ακολούθησε και **γενική έξοδος του άμαχου πληθυσμού**, που έφευγε πανικόβλητος.
- Η **συνθήκη ειρήνης της Κωνσταντινούπολης** προέβλεπε ρυθμίσεις στη θεσσαλική συνοριακή γραμμή με μικρές βελτιώσεις υπέρ των Τούρκων.
- Στα εδάφη αυτά **δεν βρίσκονταν κατοικημένες περιοχές**, εκτός από ένα χωριό, την **Κουτσούφλιανη**, το οποίο οι κάτοικοί του εγκατέλειψαν και εγκαταστάθηκαν νοτιότερα σε ελληνικό έδαφος.